

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. september 2008
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2008-792-0643
Dok.: LOJ41409

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1045 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. august 2008.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1045 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Hvad er ministerens kommentar til særligt kritikken af husordenen, den manglende skelnen mellem kategori 1- og 2-indsatte, rengøring, besøg for kategori 2-indsatte, fællesskab, frisør og vedligeholdelse samt service, og hvilke initiativer vil ministeren tage i den forbindelse, jf. ”Redegørelse vedr. forholdene for de indsatte på politigårdens fængsel”, som er omdelt som alm. del - bilag 500?”

Svar:

Der er tale om en redegørelse udarbejdet af den nuværende talsmand for Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel. Redegørelsen indeholder ifølge talsmanden en beskrivelse af forholdene på Politigårdens Fængsel, som de indsatte opfatter dem.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man til brug for besvarelsen af spørgsmålet har indhentet en udtalelse fra Københavns Fængsler, hvorunder Politigårdens Fængsel hører.

1. Det er i redegørelsen anført, at afdelingens husorden endnu ikke er færdiggjort. Det er endvidere anført, at en midlertidig husorden kan ændres fra dag til dag, eller lige når diskussionen opstår, hvorved retssikkerheden forsvinder.

Som det fremgår af den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1044 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del), er der placeret både afsonere og varetægtsarrestanter i arrestafdelingen. De indsattes forhold reguleres af straffuldbyrdelsesloven og retsplejeloven med et stort antal tilhørende bekendtgørelser, der er udstedt af justitsministeren. Alle væsentlige rettigheder og pligter er således fastsat fra centralt hold.

Bl.a. med hjemmel i nogle af disse regler er der fastsat nærmere regler af primært praktisk karakter på nærmere definerede områder. Kompetencen er tillagt institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil. Husordenen skal være et dynamisk redskab, og det skal netop være muligt at tilpasse husordenen til forholdene på den institution, den regulerer, herunder også efter forslag fra de indsatte. En revision af husordenen skal godkendes af institutionens leder eller den, der er bemyndiget dertil, hvilket betyder, at fængselsfunktionærer ikke på egen hånd kan foretage ændringer i husordenen.

For så vidt angår påstanden om, at husordenen for Politigårdens Fængsel endnu ikke er færdiggjort, har Københavns Fængsler oplyst, at Politigårdens Fængsel har en husorden, som er husordenen af 20. maj 2008 med tilføjelse af 1. august 2008. I redegørelsen har talsmanden refereret til en midlertidig husorden af 5. marts 2007. Københavns Fængsler har oplyst, at da talsmanden blev indsat på Politigårdens Fængsel var den gældende – og endelige – husorden imidlertid husordenen af 15. august 2007. Fængslet har beklaget, såfremt talsmanden har fået udleveret en forældet husorden, men denne eventuelle fejl er ikke et udtryk for, at der ikke har eksisteret en endelig husorden under talsmandens ophold.

2. Det er i redegørelsen anført, at det er de indsattes opfattelse, at personalet har svært ved og ikke ønsker at skelne/differentiere mellem på den ene side kategori 1 indsatte (disciplinært anbragte) og på den anden side kategori 2-4 indsatte (negativt stærke indsatte, som ellers skulle have siddet i arresthus), og at afdelingsledelsen kun har begrænsede muligheder for at differentiere i behandlingen af de to typer af indsatte.

For så vidt angår beskrivelsen af de forskellige kategorier, der anbringes i Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel, henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1044 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Københavns Fængsler har oplyst, at der i Politigårdens Fængsel primært huses indsatte, der er relateret til Hells Angels, senest også støttegruppen AK81, og Bandidos, men også i stigende omfang medlemmer/ledere af forskellige indvandrergrupper såsom Den Internationale Club, Black Cobra og lokale grupperinger. Disse grupper og undergrupper har ofte enten personligt eller i kraft af deres gruppetilhørsforhold indbyrdes modsætninger, som kunne medføre alvorlig risiko for konkrete indsattes sikkerhed samt generel orden og sikkerhed i afdelingen, hvis ikke der er et stramt regime, herunder meget stram styring af fællesskab.

Københavns Fængsler har endvidere oplyst, at gruppernes/de konkrete indsattes forhold til hinanden ikke nødvendigvis er statisk. Nogle af grupperne vurderes i perioder generelt at have et i sikkerhedsmæssig forstand ordentligt forhold til hinanden, mens det for andre af grupperne/enkelte indsatte i høj grad skifter og er meget vanskeligt at vurdere løbende, hvilket i høj grad er bestemmende for det stramme regime på Politigårdens Fængsel.

Københavns Fængsler har videre oplyst, at grundsikkerhedsreglerne omkring alle indsatte i Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel er, at der kun må være 2 indsatte i fællesskab sammen, der skal være 2 fængselsfunktionærer omkring hver indsat, og der må ikke være mere end 2 indsatte på gangarealer mm. ad gangen. Disse regler er fastsat med baggrund i klientellets sammensætning og for at sikre, at de 5 tjenestegørende fængselsfunktionærer ikke overmandes og altid har mulighed for at komme til undsætning, og for at beskytte de indsatte indbyrdes. Københavns Fængsler har anført, at disse grundregler derfor må gælde alle kategorier af indsatte i arrestafdelingen.

Det er i øvrigt en generel fængselsmæssig erfaring, at det er vanskeligt at opretholde forskellige regimer på én afdeling. Dette gælder i særdeleshed på en lille afdeling, der ikke fysisk er mulig at indrette fleksibelt. Et differentieret regime skaber mulighed for fejl, der kan bringe sikkerheden i fare. Differentieret regime kan give anledning til daglige diskussioner med indsatte, forsøg på splitning og uro.

3. Redegørelsen kritiserer rengøringsstandarderne, og det er bl.a. anført, at særligt ved nyindsættelser oplever mange indsatte at blive indsat i en beskidt celle. Det er dog endvidere anført, at der er sket forbedringer inden for den senere tid.

Københavns Fængsler har oplyst, at der er ansat en rengøringsmedarbejder på Politigårdens Fængsel. Københavns Fængsler finder, at ordningen fungerer tilfredsstillende, og er enig i, at der såvel løbende som i forbindelse med nyindsættelser skal være en ordentlig rengøringsstandard. De indsatte bør endvidere bl.a. af normaliseringshensyn også tage ansvar for oprydning og rengøring efter sig selv.

4. Det er i redegørelsen foreslået, at besøgskapaciteten udnyttes bedre, f.eks. med længere besøgstider og yderligere besøg til varetægtsarrestanter, der har opholdt sig i arrestafdelingen i længere perioder. Det er endvidere anført, at alle indsatte som udgangspunkt bør have mulighed for at modtage besøg af to voksne samtidigt.

Københavns Fængsler har oplyst, at man i august 2008 har ændret husordenen, således at antallet af samtidigt besøgende voksne er udvidet fra tidligere 1 til nu 2. Det er en forudsætning for udvidelsen, at der er tale om besøgende, der kan betegnes som nærtstående.

Det er endvidere besluttet, at alle indsatte, der har opholdt sig uafbrudt på Politigårdens Fængsel i mere end 6 måneder, kan få 1 times ekstra besøg om ugen, hvis der er ledig besøgskapacitet.

Der er således taget videst muligt hensyn til at forbedre besøgsforholdene for indsatte på Politigårdens Fængsel, herunder for de indsatte som opholder sig der i længere tid.

5. Det er i redegørelsen anført, at der kan gå lang tid, før nyindsatte tilbydes fællesskab. Det er dog videre anført, at der siden marts måned 2008 er sket en forbedring på området.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at fællesskabet for de indsatte i Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel foregår som cellefællesskab. Cellefællesskab er et styret fællesskab, hvilket betyder, at det er institutionen, der bestemmer, hvilke indsatte der kan have fællesskab sammen. Cellefællesskab mellem to bestemte indsatte forudsætter således tilladelse fra personalet. Personalet skal i den forbindelse foretage en konkret vurdering af, hvilke indsatte der er egnet til at have fællesskab sammen. Dette fremgår af § 16 i bekendtgørelse nr. 147 af 28. februar 2008 om indsattes adgang til fællesskab mv. med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner samt af pkt. 26-27 i den tilhørende vejledning.

Københavns Fængsler har oplyst, at man er meget opmærksom på, at der skal findes fællesskabsmakker til de enkelte indsatte. Som det fremgår ovenfor under pkt. 2, er der tale om negativt stærkt styrende indsatte, og der er ofte modsætninger mellem enkelte indsatte eller grupper af indsatte, og derfor er det såvel af interne ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn som af hensyn til den enkelte indsattes sikkerhed nødvendigt, at der foretages en nøje vurdering, før fællesskab mellem konkrete indsatte tillades. Det forhold, at der kun er 25 pladser og grupper/indsatte, der ikke kan være sammen af ordens- og sikkerhedsmæssige grunde, vil nødvendigvis kunne medføre, at en indsat for en tid ikke har fællesskabsmakker. Københavns Fængsler har endvidere oplyst, at bemærkningerne i redegørelsen ikke umiddelbart giver anledning til særlige initiativer.

6. Det er i redegørelsen anført, at frisørordningen ikke fungerer, og at der er meget lang ventetid.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der ikke er fastsat regler for, hvor ofte indsatte har ret til at gå til frisør, men det følger af normali-

seringsprincippet, at indsatte skal have mulighed for at gå til frisør, når de opholder sig i Kriminalforsorgens institutioner. Dette forudsætter, at de enkelte institutioner dels indgår aftaler med lokale frisører, dels fastsætter et maksimum for, hvor meget indsatte, der får udbetalt selvforvaltningsbeløb, skal betale for frisør.

Det fremgår af arrestafdelingens husorden, at frisøren kommer på afdelingen en gang om måneden.

Københavns Fængsler har oplyst, at det i perioder har været særdeles vanskeligt at sikre et optimalt frisørtilbud til de indsatte, idet det har været svært at finde frisører, der har ønsket at påtage sig opgaven, og som samtidig vurderes egnede til opgaven, herunder særligt i relation til fængselsmæssige ordens- og sikkerhedskrav.

Københavns Fængsler har endvidere oplyst, at den nuværende frisørordning efter fængslets vurdering fungerer tilfredsstillende, og at man også fremover vil anstrenge sig for, at frisørordningen fungerer tilfredsstillende.

7. Der er i redegørelsen anført eksempler på manglende vedligeholdelse. Der er bl.a. nævnt antenneforholdene, tv-apparater, DVD og Playstation, sengene, ledninger og lamper samt cellevinduerne.

Københavns Fængsler har oplyst, at Politigårdens Fængsel blev nyistandsat ved ibrugtagningen til den nuværende anvendelse i 2004 og bl.a. udstyret med Kriminalforsorgens nye celleinventar. For tiden er baderummene under renovering.

For så vidt angår antenneforholdene har Københavns Fængsler oplyst, at det er korrekt, at der nogle gange har været ustabil tv-formidling. Københavns Fængsler undersøger derfor p.t. de tekniske muligheder for løsning af problemet.

Med hensyn til tv-apparater, DVD og Playstation har Københavns Fængsler oplyst, at der er et stort slid på disse maskiner. De fjernsyn, der stilles til rådighed, har integreret DVD, og de indsatte har således fået dem med i fjernsynet. En indsat har imidlertid ikke krav på at få stillet DVD til rådighed. Det sker, at DVD-afspilleren går i stykker, men at fjernsynet fortsat virker. Københavns Fængsler har oplyst, at man løbende prioriterer driftsressourcer, og man har ikke altid fundet at kunne ud-

skifte sådanne fjernsyn med nye fjernsyn med DVD-afspiller. Der er nu ved at blive indkøbt Playstations til alle celler på Politigårdens Fængsel. Disse Playstations kan også afspille DVD.

Med hensyn til sengene har Københavns Fængsler oplyst, at de er fremstillet i Kriminalforsorgen. Det er korrekt, at samlinger og lameller har udvist visse svaghedspunkter. Der er nu foretaget justeringer af sengekonstruktionen, som skulle løse problemet. Københavns Fængsler har endvidere oplyst, at man løbende er opmærksom på at udbedre skader mv.

For så vidt angår ledninger og lamper har Københavns Fængsler oplyst, at disse ting skal være i orden, hvilket man også er opmærksom på. Københavns Fængsler har endvidere oplyst, at der er et meget stort slid og ofte hærværk på celleinventar.

Med hensyn til cellevinduerne har Københavns Fængsler oplyst, at disse ikke er udskiftet i nyere tid. Københavns Fængsler har endvidere oplyst, at man finder, at vinduerne fungerer rimeligt tilfredsstillende, og der er ikke aktuelle planer om at udskifte vinduerne.

8. Redegørelsen kritiserer serviceniveauet i arrestafdelingen. Det er herunder navnlig anført, at der er lange ventetider på ind- og udlukning fra cellen. Det er dog anført, at det er blevet bedre.

Københavns Fængsler har oplyst, at personalet besvarer cellekald mv. så hurtigt som muligt, og man finder ikke, at der generelt er uacceptabel ventetid. Det kan konkret være nødvendigt at prioritere cellekald mv., hvis flere ringer samtidig. Således vil f.eks. et ønske om toiletbesøg skulle ekspederes før udlukning fra besøg.